

GRECSÓ KRISZTIÁN

Doktor urak

(REGÉNYRÉSZLET)

II. 1.

A városoknak nemcsak lelkük van, mint a korpás szakállú, hónaljszagú urbanisztika szakértők mondják róluk, de testük is. Fölfedezni, megízlelni, megsimogatni való fizikumuk. Van hely, ahol csiklandóság, másutt meg előfordul, hogy feltűnően jólesik nekik a törődés. A gyöngédebb városok leheletfinom, apró puszikat szeretnek a nyakukba, és ilyenkor végigszalad a gerincükön a hideg, rohan a libabőr le a széles csípőig, és miközben diszkréten sóhajtanak, maguk is elpirulnak az ily módon elárult vágyakozástól. Vannak persze sokkal közönségebb és nyíltabb városok is, elsősorban az Alföldön. Errefelé olyan városokat találni, amelyek az erős markot és a férfias mozdulatokat szeretik, ha ölelés közben a fenekükre sóznak. Ezek a helyek sokkal könnyebben kitárják magukat, odaadják csecskük, ölük, szájuk, sőt minden járatukat, ám ez mégsem jelent feltétlen odaadást. Elképesztően nehéz örömet okozni nekik. Valódi tenyészvikát várnak: hódítót, fáradhatatlant és kegyetlent, aki nem hátrál meg, sérelmeit magában tartja, a legkínzóbb helyzetben sem vall kudarcot, hogy „így, ilyenkor nem megy”. Mindig megy. Aztán a végén, a fulladás határán, mégis megcsillan a kegyetlen hódító szeme sarkában a könny. Nos, az alföldi városok az ilyen férfit szeretik, és ha megkapták, ők is átadják magukat. Megrázkódnak, mikor nem várod, magukhoz szorítanak, hogy alig kapsz levegőt, és a városok remegnek a gyönyörtől, pedig te a leginkább megcsalatra érzed magad, mikor a füledbe súgják, tiéd vagyok, te édes mostoha.

Szalma Lajos ilyesformán vélekedett az alföldi városokról. És bár úgy gondolta, huzamosabb ideig egyetlen helyen sem érdemes élni, bázisnak, pontosabban nullapontnak a kietlen róna, az úttalan végtelenség az igazi. Mert ide nem érkezik sem erő, sem jutalom, ahogyan kérdő és sóvárgó tekintet sem, itt az újdonságok az idegenek újdonságai, az új idők vendégek, és úgy mennek el, ahogyan jöttek. Van itt valami szagos, lucskos, könnyörtelen állandóság, ami bezárja, megemésztí azokat, akik nem menekültek el, és a lehető legalattomosabb módon provinciálissá züllesztí őket. Az alföldi kisszerúség úgy fertőz, mint egy sokáig lappangó kór. A nyitott, kedves és tájékozott embereket szereti, serkétet hagy, akár a tetvek, aztán éppen úgy kerül napvilágra, mint a tetvesség az iskolában,

a legostobább módon, a baráti közösség előtt, mikor a legkevésbé számítana rá az illető, és talán elbizakodott is: hiszen ő gondolja magát. De a beszűkülés a gondozott lelkeket szereti, azokét, akik kitekintenek, küzdenek, és nem hagyják magukat, olvasnak, színházba és moziba járnak, néha még a fővárosba is, időt, költséget nem kímélve.

Az Alföldön asszonyok a városok, nem kamaszlányok, mint a Dunántúlon. *Tata* például serdülő lány, aki egyszer már fiú elé guggolt ijedtében, rettegve tőle, hogyha semmiben sem enged, elhagyja az udvarlóját. De a teste érintetlen. Feketeváros asszony, két gyerekkel és megnyítt keblekkel, Tótváros pedig szikár, apró, mégis megereszkedett mellű anya, aki ha haragszik, úgy a combja közé szorít, hogy megakad benned a szusz. Tótváros teker a biciklijével a legnagyobb télen is, mikor Székesfehérvárnak lefagyna fél arca a hidegben, oldalt két zsáknyi nejlonasztor: akciós elemózsia, tisztítószer. Tótváros nem restell a gimnazista gyerekével tanulni, bár kikérdezés közben elbóbiskol, és a férjének is úgy adja oda magát, mintha nem is ő lenne az, mintha a lelke ott sem volna. Tótváros csupa önkritika és önreflexió, mintha mindig tükör előtt állna, vagy néhány méterre maga felett repülne, amikor hunyorítva, és a kintől széthúzott szájjal teker a legkeményebb februári fagyban, és közben kívülről figyeli magát. Egy pillanatra sem felejt el, miből volt tehetséges, mire vihette volna, milyen volt ruganyos teste és hamvas bőre. És mikor férjét öleli, akkor is elcsodálkozik, kívülről látva a vonaglást: ki ez? Aztán néha mégis kitör belőle valami, szangvinikus kéj rohan rá, férje hetekig ezzel álmodik, ejakulál, szétspriccel a gyönyör, féktelen erővel rázza a testét, további ingerlést már nem bír...

Mindezeket törzskocsmájában fejtette ki Szalma Lajos, ahová első útjuk vezetett vasárnap délután, mikor megérkeztek Tótvárosba. Joco bőrdíjára még az autó csomagtartójában feküdt, és gazdájának semmi kedve sem volt másnaposan egy italmérésben pazarolni az időt. Jobban szeretett volna kipakolni, felkészülni a holnapra, elsétálni az ügyészséghez; azt sem tudta, merre van. Lajos bácsi nem engedett, egy ismeretlen polgárház előtt parkolt le, aminek a hullámlemez kerítésére egy tábla volt erősítve: *Pedro büfé, szeszesitalok, üdítők, kávé*. A ház L-alakban zárta el a kertet, a porta bal oldalára épült, és követve a telek viszonylagos aránytalanságát, inkább vékony volt és hosszú. Az utcafrontra került az L betű széles talpa, csak a keskeny kapu választotta el az épületet a szomszéd háztól. A jobb oldalon nem volt kerítés, a szomszéd ház málló fala zárta le a teret. Az udvarban néhány trehányan szétdobált kerti szék és asztal jelezte, itt vendéglátással foglalkoznak. A szedett-vedett kerti bútorokat nem használták a vendégek, a székeken nem ültek, a törzsvendégek – kezükben a korsóval – állva beszélgettek. Csak a régi ház egykori gangjára beépített faasztaloknál ültek fiatalok. A valamikori kiskonyha vagy hátsó bejárat volt a kocsmá ajtaja, a valaha talán konyhaként vagy kamraként működő apró szobában néhányan fértek el a pult előtt. Bent egy ütött-kopott ikerkazettás magnetofonból a városi rádió adása bömbölt, a készü-

léket bizonyára a kilencvenes évek elején hozták egy hűtő társaságában Ausztriából. Az egyik kazettatartó letört, a „B” oldali magnó ajtajára pedig megsárgult cetli volt ragasztva: „Eladó! Irányár: 15 ezer forint.”

Tótvárossal kapcsolatban Jocó minden balsejtelme beigazolódni látszott. Egy középváros, ahol semmilyen szempontból nem érdemes élni, mert a füstös konokság, irigység éppen úgy van meg benne, mint egy faluban; ám ami a magány förtelmes lehetőségeit illeti: valószínűleg úgy is lehet itt rossz, ahogyan egy nagyvárosban. A kocsmá mindezek előképe, Tótváros penetráns metaforája, egy összevizezt, útszéli hely, ami valamilyen megmagyarázhatatlan ok miatt mégsem falusias. Ezt az érzetet nem a másik belső teremben kopogó biliárdgolyók keltették, és nem is az ellátás színvonala. A nyilvánvaló alkalmiság miatt különbözőt egy falusi italméréstől, a leplezetlen, természetes lerobbantság miatt, amelyet csak a magukat kopottságukban is büszkén viselő, fővárosi bérházakban látni. Olybá tűnt, mintha valami baráti fogadás folyna az avított polgárház udvarán, a ház elején lévő magas ablakok, és a hatalmas duplaszárnyas ajtó mögött élet zajlott, az üzemeltetők ott laktak, és saját intim területüket áldozták fel a megélhetés reményében. Jocónak pillanatról pillanatra változott a véleménye a városról, a kocsmáról, fortyogtak benne a benyomások, örömeik, félelmek, oldódtak a szorongás habzó, tömény zsírjában; látta maga előtt, ahogy elmerülnek, akár a piacon a lángos, vagy krémesen feloldódnak, mint egy kanál pirospaprika. A lélek egy süttőtál, gondolta, egy zsíros acélkád. Körbenézett megint, most arra jutott, hogy a Pedró olyan, mint Tótváros, de metaforáról szó sincs, a kocsmá inkább megszemélyesíti, konkrétan kiadja ezt a megyeközponttá lett, terebélyes és felkapaszkodott falut.

Az udvarra nyíló másik ajtón, a lakásból egy idős asszony csoszogott elő. Széles mosollyal köszöntötte Szalma Lajost, aki bemutatta unokaöccsét az összes italszagú, borostás cimborájának, Mancikának, a csaposnak, és idősebb Mancikának a csapos édesanyjának is. Bár mindenki részéről figyelmet, becsületet, törődést kért „legdrágább unokaöccse” részére, aki, mint hangsúlyozta, olyan neki, mintha saját gyermeke lenne, néhány mondat után elterelődött a szó Jocó ügyései karrierjéről. Egy-két doktor uras élcelődés után csupa olyasmiről beszéltek, amiről neki fogalma sem volt. Mivel nem tudta követni a hallottakat, elmerengett. Az jutott eszébe, hogy otthon nemigen hangsúlyozta volna nagybátyja, hogy fiaként szereti, sőt, többnyire kerülte az efféle patetikus szölamokat, otthon nem mond ilyeneket, ott *így viselkedik*. Leülepedett a szorongás habos zsírja. Akárha valami csípős huzat, lehűtötte a csalódottság. Jocó kesernyés ízt érzett a szájában, eltűnődött, vajon lehet-e a lélek bűdös? Lélekszaga van, gyötört lélekszaga, a szájszag mintájára, bepállanak állásukban a mosdatlan érzések. Innen nincs lejjebb, gondolta.

Pedig a nap legkellemetlenebb meglepetése még hátra volt.

Öten zsúfolódtak be a kocsiba. Lajos bácsi vezetett, ittasan, és még mindig nem haza. Egy barátságatlan lakótelepen hajtottak keresztül, majd sorházak következtek, végül egy letérő után kertek, hobbitelkek. Az út homokossá vált, szőlősorok, fészerek és komolyabb hétvégi házak voltak arra, tekerős kutak, hinták, kerti ágyak, rotakapák, veteményesek, és a tehetősebb házak előtt kaktusszal és aprócska halastóval díszített sziklakert. Jocónak tetszett a környék, a feketevárosi szőlőskertekre emlékeztette, a présházakra, és a cseresznyések mögötti viskókra, ahová gimnáziumi tanárok hordták ki korrepetálni a formásabb végzős lányokat. A nosztalgia egy rövid időre még az újabb utazás okán feltámadt gyomorideget is föloldotta benne. A hosszú, fák alatti barackozásokra emlékezett, meg hogy égette a talpát a fosóhomok, hogy a szülei karasolnak, ő meg, mint egy dundi kiskirály, egy kempingszékben pöffeszkedik a szerszamos előtt, a Túró Rudolfos napernyő alatt, és felhőtlenül, gondtalanul boldog. Drága, pótolhatatlan öntudatlanság!

A kert, ahová megérkeztek, elütött a többtől. Zárkózott volt, titokzatos, és a későnyári szürkületben majdnem barátságatlan. A porta egy belső szegletet foglalt el, terebélyes akácok ölelte körbe, és belül paravánok, felhalmozott hasábfaszabdalt zezzugossá. Az egyetlen szomszédkertből, szemből, csak a telek elejére épített viskót, és a vesszőparavánokat lehetett látni, az udvar és a házikó tökéletes biztonságot, magányt és elzártságot adott. A pultos Jordán Mancika tartott velük, aki helyett idős édesanyja, az idősebbik Mancika állt be kiszolgálni a vendégeket. Lajos bácsi két cimborája, bizonyos Kucsera Tibor és Csicsely András jött még el a kocsmából. Jócó nem tudta elsőre megjegyezni a neveket, ezeket is rögvest elfelejtette volna, ha nem ilyen ostoba, sohasem hallott vezetéknevekkel találkozik. Később az ügyészségen rájött, okosabb, ha a gúnyolódást mellőzi, csodálkozását pedig a környéken inkább megtartja magának; ezeket a tipikus és gyakori szlovák neveket, amelyekből majdnem annyi szerepel a telefonkönyvben, mint „Kiss”-ből, errefelé nem szerencsés lehülyézni.

Mancika húsos arcú és izgatott, kíváncsi tekintetű nőszemély volt. Egy kicsit több jutott neki mindenből, mint szükséges és kellemes. Az esztétikusnál sűrűbb szemöldöke, erősebb bajusza, súlyosabb keble és kerekesebb fenéke volt. De karakteres és a maga módján szép arca ellensúlyozta ezt. Kopogós kispapucsot viselt, és szűk, koptatott farmert, úgyhogy még Jocónak is el kellett ismernie, van Jordán Mancikában valami ellenállhatatlan. A két férfi meghatározhatatlan korú volt, nem lehetett róluk eldönteni, hogy lerobbant negyvenesek, vagy tűrhető formában lévő ötvenesek lennének. Kucsera betegesen vékony, beesett arcú férfi volt, hasított vékony szemekkel, és idétlen, divatjamúlt barkóval az arcán. A texasi, agresszióra hajlamos biztonsági öröket ábrázolják így a filmekben, csak ott az ürgék többnyire kövérek, és több a hajuk. Kucsera gondozatlan, félhosszú haja ritka volt. Termete magas, de komája még nála is hórihorgasabbnak tűnt. Ha egymás mellett álltak, mégis, mintha Csicsely hajszálnyival alacsonyabb lett

volna. A széles vállak, a busa fej, a felpuffadt arc és megereszkedett has tekintélyt parancsolt neki. Jocó úgy képzelte, a vékony, beesett arcú Kucsera szótlán és depressziós, szekrényhátú barátja, Csicsely, a nevetséges, kék kertész nadrágjában, amelynek köszönhetően úgy fest, mintha vágánykopogtató lenne, pedig jó kedélyű, hangos és domináns. De nem. Kucsera volt valamelyest beszédes, bár ő is gyakran félbehagyta a mondatokat, és elrévedt valahová. Csicsely András csak akkor szólalt meg, ha fölöttébb szükségesnek találta, különben megfontoltan, és kissé mélán hallgatott. Nyilvánvalónak tűnt, hogy Szalma Lajos a társaság középpontja, szellemi atyja és diktátora, és a dialógosok valójában hosszúra nyúlt monológok, éppen úgy, mint amikor Lajos bácsi Jocóval tárgyal. Ebben a csapatban egyetlen ember akadékoskodhat, Jordán Mancsi. Bár Mancsi rendre replikázott, könnyen lecserélte meggyőződését, ez esetben pedig – lévén, hogy Lajos bácsi márványba faragott elvei évtizedek óta megmásíthatatlanok – ő sem igazi vitapartner. Kucsera Tibor kopott, divatjamúlt, háromgombos öltönyt viselt, Jocó a régi fényképeken látott ilyeneket, amikor mesteremberek vagy parasztok magukra öltötték egy rend ócska ünneplőjüket, és az objektív előtt egy lehetetnyivel jobban kihúzták magukat, mint az előnyös. Az öltözék akkor tűnt igazán meglepőnek, mikor kiderült, Kucsera Tibor a baromfifeldolgozó alkalmazottja, a libakacsa részlegben dolgozik, ő az, aki egy forgótárcsás eszközzel elmetszi az élő szárnyasok nyakát. Egy kerek, a pörgéstől sikító penge az ő hitvese, a meghosszabbított karja, melyről egész műszak alatt csordogál a hűtésre használt, vérrel keveredő víz. A halálnak manapság kerek és végtelen a pengéje, Tibor pedig, nincs rajta mit szépíteni, hóhér. Csicsely András viszont a kék, vasutas kertész nadrág dacára nem dolgozott sehol, hatvanegyszázalékos, ennyit felelt, Jocó először nem értette, ez mire vonatkozik, csak később jött rá, hogy a „hatvanegy” a leszázalékolás mértékét jelenti.

A paravánokkal elkerített kert valódi iskolakertészetet takart. Szürke, a legkevésbé sem tetszetős virágok növekedtek a virágcserepekben, a kaspók fölött egy mohás hasú, szilikoncsőből eszkábált öntözőrendszer futott, minden növény gyökeréhez gondosan bekötve a leágazás. Jocó botanikus kertben vagy biológiai laborban látott hasonlót, mikor gyógyszerész albérlőtársait elkísérte gyakorlatra. Mint egy kutatóintézetben, gondolta, ahogy belépett a kis házba. Be kellett ismernie, igazából meg sem lepődött. A különös kert után erre számított. Lombikokat, csészéket, borszeszégőt, csipeszeket és növényi maradványokat talált. Kucsera Tibor hátralapogatta ritkás haját, boldogan körbenézett, és megállapította.

– Mindig fejlődik itten valami.

– Amit gondolnak, felelte Lajos bácsi, gyarapodik.

– Ez az új ízé, lépett oda egy kacskaringós üveg és csőrendszerhez Mancika, azért nem semmi. Mikor szerezted?

– Lepárló, büszkélkedett Lajos bácsi. Csodás kivonatokat, koncentrátumokat lehet vele készíteni. Két hete fejeztem be, de nem biztos, hogy működik.

Jocó, bár próbálta, nem bírta legyűrni a sértődöttséget és megbántottságot, ahogy a büszke gazdát figyelte. Lajos bácsi nyilvánvalóan sok időt tölt itt, töménytelen munka van a házban és a kertben, és nem csak a gondoskodás látszik, de a speciális szakértelem is. Mégsem egy hagyományos, konzervatív hobbikert-ről van szó, ahol évtizedekre visszatekintve is az a legizgalmasabb történet, hogy befészkelte egy egércsalád a tulaj régi gumicsizmájába. Mindezekkel szemben Voith József, Szalma Lajos deklaráltan *legkedvesebb* unokaöccse, fogadott fia még sohasem hallott róla, hogy Lajos bácsinak az evezésen, teniszen és az utazáson kívül más örülete is lenne. Még arról sem értesült, hogy *van* hobbikertje, nemhogy ott lepárlóval és öntözőrendszerrel vacakol. Nem úgy az itteni, mindenféle szedett-vetett cimborák, akik – ez egyértelmű – nem először járnak itt, és nem tűnnek meglepettnek. Sőt, nem győzik érzékeltetni, mennyire komolyan veszik barátjuk megmosolyogtató hobbiját. Jocónak összeszorult a torka, hazavágyott. Aztán nem is haza, inkább vissza az albérletbe, Szegedre, a belakott életébe, a Gogol utcába, ahonnan bármikor leszaladhatott egy csípős sajtburgerért a Kárász utcába, vagy megállhatott az utcasarkon, a Lófaránál, hogy megnézzze, ahogy az egyvágányos, öreg járat zörgő kocsijai a megállóban lomhán elkerülik egymást, esetleg, hogy keresztben, a Kálvária sugárúton, hosszas pihenés után meglódul végtelen útjára, a temető felé a hármass villamos. Ott van srégen szemben egy ritkás, gondozatlan park, de mögötte már a Dugonics tér, az alulról megvilágított szökőkút, körben betűk, egy Juhász Gyula vagy József Attila idézet. Mielőtt eltűnt kedvenc utcájában, mindig visszanezett mindezekre, és átjárta a fontosság érzése, hogy fontos, mert fontos helyen van, a centrum biztonság adott, ő ott érezte magát úgy, mint egy védett odúban, talán mert jelölt, látható térben volt, volt *valahol*, nem satírozták le a térképről, mint most. Itt minden ellen védtelen vagyok, gondolta.

Lajos bácsi nem akarta észrevenni, hogy Jocónak elege van a vasárnap esti kalandozásból, úgy tett, mintha nem látná, hogy fáradt és csalódott. Leültette őket és valami kék színű italt szolgált fel, kanalat hozott, cukrot és egy vaskos gyertyát. Jocó igyekezett oldottan viselkedni, nem szemlélődni, a szemekbe nézett, mint aki nem először jár itt, és csak Szalma Lajost követte a tekintetével, akárha türelmetlenül várná, hogy ihasson, hogy telepedjen le végre a házigazda is. Eközben óvatosan körbekémlelt. A kisház nem is volt olyan szűkös, de az is lehet, csak azért tűnt tágasnak, mert egyetlen helyiségből állt. A sarok, ami első látásra labornak mutatta magát, valójában konyha volt, gáztűzhellyel, és egy újra divatos, öreg kilincses hűtővel a mosogató mellett. A lepárló és az egyéb agyafúrt eszközök a hely jó részét elfoglalták. A szoba egyszerre nappali és háló, jórészt az előbbi. A méretes dohányzóasztal és a kopott, szakadt huzatú ülőgarnitúra-elemek mind aránytalanul nagyok voltak, egy polgári lakás nappalijából selejtezhetnék le őket. Olybá tűnt a vityilló, mintha egy ódon, állott szagú polgárház lezüllyött, tékozló testvére lenne, amerikai konyhával, amit – talán túl divatosan is –

egy pult választott el a szobától. Mindezzel átellenben egy üvegajtós kandalló volt vagy kemence, a félhomályban Jocó nem látta tisztán, melyik. Alvásra a garnitúraelemeken kívül szerény lehetőség adódott, a bejárat melletti sarokba egy bolhás díványt taszigált Lajos bácsi. Ez volt a kakukktójas az enteriőrben, az egyetlen vidéki hétvégi házra jellemző berendezési tárgy. És gesztus. A pamlag félig útjában volt a mosdó ajtajának, és aki székelés közben megfeledezett róla, kifelé jövet beleverte a sípcsontját.

– Mi ez, kérdezte Jocó, és az italtra mutatott.

– Abszint, felelte Jordán Manci. Így szoktuk. Ezzel indítunk.

Jocó az érkezés óta magán érezte Mancika tekintetét, az asszony figyelte, és minden bizonnal látta, hogy a fiú nem akar vendégként, betolakodóként viselkedni. Rosszindulatú nőszemély, gondolta most Jocó, hogy bizonyítva látta, a nő ki akarja kezdeni. Védekezési mechanizmusa bekapcsolt: igyekezett Mancika gonoszágára koncentrálni, és haragot érezni inkább, mint féltékenységet és megbántottságot. Lajos bácsi ledobta magát a fotelba, és azt mondta.

– Itt Jocóval is mindig így kezdünk, Mancika. A Körös-torok, az más térsza, kisszívem, ott még keményebbek vagyunk, azt el sem tudod képzelni.

Jocó felnézett, hirtelen nem is értette, mit akar Szalma Lajos. És később sem megértette, inkább megérezte, hogy ostobán és álnokul védi őt, mindez egy pillanat alatt járta át, sokkal hamarabb, mint végiggondolhatta volna, milyen átlátszó és ügyetlen ez a hazugság, mennyire bántó, leginkább az, hogy – ezek szerint – szükség volt rá, Lajos bácsi úgy vélte, kellemetlen, hogy unokaöccse nem járt ebben az elvárásolt vityillóban, és most egy éles nyelvű csapos nő előtt álságosan mentegetni igyekezett őt.

– Még sohasem jártam itt, mondta Jocó. *Természetesen.*

Senki sem felelt. Jocó félt Lajos bácsira nézni, és általában senkire sem mert, lehajtotta a fejét. Valaki kitöltötte az italokat. Tibor és András azzal szórakoztak, hogy megfelezzék a kockacukrokat, aztán egy különös, kilapogatott kanálra tették, aminek hasítékokban lyukas volt az alja. Belemártották az italba, és meggyújtották. Jocó megkönnyebbülten nézte, ahogy lángol a szesz, az apró, kékes fáklyák hatására megváltozott a szürkülő szoba hangulata, lágyabbak lettek a kontúrok, alakjukat vesztetve elfolytak a feszes formák, akár egy sérült tojássárgája, megenyhült minden, mintha az iménti színjáték meg sem történt volna. Másodpercekig nem kapott levegőt. A többiek vagy nem gondoltak rá, hogy figyelmeztessék, vagy számukra nem volt ennyire erős az ital, de ő fuldokolni kezdett tőle. A nyolcvanszázalékos abszint semmivel sem lett gyöngébb a karamellizálódott cukortól, csak kicsit langyosabb, ami, ha lehet, fokozta az erősség érzetét. Lajos bácsi egy cserepes virággal tért vissza a kertből, megállt az ajtóban, felkapcsolta az állólámpát, és ott maradt a fény aurájában. Mint egy ceremóniamester.

– Gondoljátok csak meg, mondta, a látnokok szerepe kulcsszerep, egészen régről illene tudnunk, mi lett a látnokok sorsa. Micsoda hálátlanság úgy kommentálni, hogy a *jóslat* önbeteljesítő. Mikor látnok nélkül nincs jóslat, és a látnok nem azt látja, hogy a fiú egy útkereszteződésnél megöli az apját, majd elveszi feleségül a saját anyját, hanem azt, hogy az ő jóslata elől menekülve, sorsát kerülendő ől meg egy vadidegent, és vesz el egy szívének kedves asszonyt, a legkevésbé sem sejtve, hogy véreiről van szó, és ami még ennél is fontosabb, a legkevésbé ön-azonos szándékkal. A látnok persze a végeredményt látja, ám mégis, a vegyület, mit kikever, a kikristályosodott szó, amit a kérvényező elé tár, már egyfajta értelmezése és befolyásolása a történetnek, egyetlen nézőpont, amit ki-egészíthetne három másik is akár.

